

IZHAJA VSAK DAN

Štiri ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 2. zjutraj. Posredne števe se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih bokararnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. sumrtalice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačilno in tožilno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: na celo leto Kron 5-20, na pol leta Kron 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rekolial se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. - Nadzornik Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20. Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELFON 31 11-57

Strahovlada na Hrvatskem.

Merodajni krogi proti Cuvaju.
DUNAJ 15. Dobropoučeni politični krogi zatrjujejo, da pričakujejo velikih in važnih izprememb v političnih odnosjih onkraj Litve. Ogorčenje proti Cuvajevemu režimu postaja v najmerodajnejših krogih čim bolj očividno. Vlada se boji jugoslovanske obstrukcije.

Razmere v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji so postale baš zaradi hrvatskih nasilstev zelo komplicirane in končno zatrjujejo, da se je pri cesarju najmerodajnejša oseba izjavila, da tako ne gre več naprej. — Resno pričakujejo, da bo morda v najkrajšem času padel grof Khuen-Hedervary in da bo njim vzel hrvatski kraljevi komisar Cuvaj žalosten konec.

Cuvaj.

BUDIMPEŠTA 15. Kraljevi komisar pl. Cuvaj je že od včeraj v Budimpešti.

Hrvatska delegacija v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 15. Člani hrvatske delegacije v ogrskohrvatski poslanski zbornici so danes dospeli semkaj. Kakor zatrjujejo, namerava delegacija v zbornici podati primerne izjave glede suspenzije hrvatske avtonomije.

Vladni stranki pripadajoči člani hrvatske delegacije so imeli že danes dopoldne posvetovanja o svojem stališču glede imenovanja kraljevega komisarja za Hrvatsko, kakor tudi glede položaja v zbornici. Ravnotako so imeli srbsko-hrvatski koaliciji in oseškemu „centrumu“ pripadajoči delegati dopoldne in popoldne skupna posvetovanja o izjavi, ki naj jo podajo v poslanski zbornici o sistiranju hrvatske ustave.

DUNAJ 15. V Budimpešti se bodo jutri vršile skupne konference hrvatskih delegatov vseh treh skupin (dr. Tomašičeve ali gubernamentalne skupine, skupina srbsko-hrvatske koalicije in oseški „centrum“ pod dr. Pinterovićem). Skušali bodo doseči sporazum glede deklaracije, ki naj jo hrvatska delegacija poda o suspenziji ustave na Hrvatskem.

Cuvaj preganja hrvatske duhovnike.

OSEK 15. Proti tukajšnjemu kaplanu Ivanu Corkoviču je uvedeno kazensko postopanje zaradi njegove velikonočne propovedi, v kateri je oznanjal hrvatskemu narodu boljše življenje in da hrvatski narod enkrat doživi vstajenje.

BUDIMPEŠTA 15. Glede kazenskega postopanja proti kaplanu Ivanu Corkoviču poroča ogrski brzojavni urad iz Oseka, da je imel Ivan Corkovič o velikonočnih praznikih na prižnici „hujskajoče“ propovedi, v katerih je ostro kritiziral sedanji režim. Sodišče ga preganja zaradi hudodelstva motenja javnega miru.

Cuvaj odjenjuje.

ZAGREB 15. Neodvisni, hrvatski listi „Obzor“, „Srbobran“ in „Agrar Tagblatt“ so danes prvič za Cuvajeva paševanja izšli, ne da bi bili konfiscirani. To pa zaradi tega, ker na eni strani niso listi prinesli niti ene politične vesti, na drugi strani pa so poročila zunanjih listov in ogorčenje vse poštene politične javnosti vendar toliko vplivala, da je Cuvaj nekoliko odjenjal. Poučeni krogi tudi sodijo, da je danes dobil Cuvaj v Budimpešti mgljav, naj se nekoliko brzda v svojem divljanju; grof Khuen pa je najbrže tudi prinesel z včerajšnje skupne konference na Dunaju primeren poduk.

„Črni kabinet“ deluje pa vendar še ne-

moteno dalje. Redno dobivajo redakcije opozicijskih zagrebških listov pošto šele tedaj, ko je za list prepozna ter se na vseh kuvertih očividno pozna, da so pisma odpirale nepoklicane roke. Na pritožbo uredništva poštna uprava vedno enakomerno odgovarja, da so se pisma zavozila preko Trsta.

Komisarijat odpravljen?

DUNAJ 15. Tukaj se čim pogosteje čujejo glasovi, da je v najkrajšem času pričakovati, da bo odpravljeno izjemno stanje na Hrvatskem. Nasilja Cuvajeva so bila v Bosni in Dalmaciji tako globokega vpliva, da se je včerajšnji ministrski svet odločil zahtevati od grofa Khuenta čimprejše remendure. Dogodki na Hrvatskem so dalje tudi diskreditirali Khuenovo vlado in pričakujejo v najkrajšem času demisije celega Khuenovega kabineta.

Kdo je zadovoljen s Cuvajem?

RUMA (Slavonija) 15. Tukajšnji nemški list „Deutsches Volksblatt“ prinaša poziv na nemške liste v inozemstvu, v katerem izrecno in odkrito priznava, da so Nemci v Slavoniji s kraljevim komisarjem Cuvajem popolnoma zadovoljni in da naj ne upoštevajo jugoslovanskih pritožb, češ, da imajo namen propagirati velehrvatska in trijalistična stremjenja.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrska obstrukcija.

BUDIMPEŠTA 15. Na današnjo sejo poslanske zbornice so prišli tudi nekateri člani hrvatske delegacije. Opozicija je nadaljevala cel čas s tehnično obstrukcijo proti brambnim predlogom. Večinoma je bila seja tajna, v kateri so zopet prišle na razgovor hrvatske razmere. Justhovec grof Bathany je pri razgovoru o suspenziji hrvatske avtonomije grajal, da vlada še ni odgovorila na vložene interpelacije ter ji hkratu očital, da ne podvzame nobenega koraka proti trijalističnim težnjam v Bosni (!). Za njim je poslanec Kossuth izjavil, da je suspenzija hrvatske avtonomije tako važna zadeva, da se mora o njej razpravljati v javni seji. — Dalje je Khuenti izrekel grajo, ker ni o suspenziji ustave na Hrvatskem pravočasno obvestil zbornice, in je slednjič označil Cuvajeva odredbe za pogrešne.

Skupščinske volitve v Srbiji.

BELGRAD 15. Včeraj so bile po celi Srbiji volitve 160 poslancev v narodno skupščino. V Belgradu so bili izvoljeni: dva staroradikalca (tudi Nikola Pašić), en mladoradikalec in en naprednjak. Uspeh volitev je sledeči: 78 staroradikalcev, 36 mladoradikalcev, 8 radikalnih desidentov, 32 naprednjakov in narodnjakov ter 2 socialna demokrata. Treba je še 10 ožjih volitev.

Položaj Milovanovičevega kabineta.

BELGRAD 15. Volitve v narodno skupščino so splošno presenetile. Ker staroradikalci tudi v slučaju, da bi zmagali v 10 ožjih volitvah, ne bodo mogli doseči zadostne večine, postaja kriza staroradikalnega kabineta Milovanovičevega akutna. — Politični krogi zatrjujejo, da se vrše med staroradikalci in naprednjaki skupna pogajanja v svrhu sestave parlamentarne koalicije. Staroradikalci naj bi z naprednjaki prevzeli vladu in bi se v tem smislu preustrojili sedanji staroradikalni kabinet.

Poneverjenje.

PRAGA 15. „Pravo Lidu“ poroča, da

„Maurice, poznal sem tvojega očeta, cenil sem ga in zato cenim in ljubim tudi tebe. Veruj mi Maurice, da se izpostavljaš veliki nevarnosti, ker ti je jela pešati vera, kar pomeni, da ti je jel pešati tudi tvoj revolucionarni duh. Če pa ni vere, tudi ni zvestobe. Ti ne veruješ v sovražnike domovine, zato hodiš mimo njih, ne da bi jih opazil, in postajaš orodje njihovih zarot, ne da bi kaj slutil o tem.“

Nato je spominjal Maurice rdečega nageljčka; pripovedoval mu je o podzemskem hodniku, segajočem do kantine gospe Plumeau. Ker je Maurice še vedno zmajeval v glavo, mu je predsednik pokazal odredbo odbora za javni blagor, ki je odredila, da se mora kraljica preseliti v zapor. Pokazal mu je tudi ječarjevo potrdilo.

Ta presenetljiva novica je Maurice osupnila. Predsednik je nadaljeval:

„Citaj tajno noto policijskega ministra.“ Maurice je čital: „Ker smo gotovi, da se bivši vitez iz Rdeče hiše nahaja v Parizu, da so ga videli na različnih mestih, da so zasledili njegovo navzočnost pri raznih, k sreči neuspešnih zarotah, pozivljam sekcijske voditelje, da podvojijo svojo pazljivost...“

sta ravnatelj Bečička in blagajnik Kramar „Posojilnice v Visokem Mitu“ poneverila eno četrt milijona K ter pobegnili.

Parnik trčil ob ledeno goro.

NEW YORK 15. Največji parnik na svetu „Titanic“, last transatlantiške parobrodne družbe „Withe-Star“ je zadel ob ledeno goro v atlantiškem oceanu na svoji poti iz angleškega pristanišča Southampton v Ameriko. Začel se je potapljati. Večino potnikov so soravili v rešilne čolne. „Titanic“ je napravil svojo prvo vožnjo in je imel na krovu 1380 potnikov, ki so se pretekli teden vkrcali v Southamptonu v Ameriko. Parnik je potem brezčignega brzjojava zaprosil v Novem-Yorku nujne pomoči. Iz newyorškega pristanišča so takoj odposlali več rešilnih parnikov na kraj nesreče. Parnik je zadobil več znatnih poškodb, ker je ledena gruča, več metrov visoka, z grozno silo butnila vanj.

Na krovu je nastala med potniki splošna zmešnjava. Mornarji so ostali hladnokrvni in so pričeli takoj z rešilno akcijo. Napreje so vse ženske spravili v rešilne čolne in potem druge potnike. Mornarji so z vsemi močmi skušali zamašiti nastale udrtine, kar se jim je po zelo napornem delu posrečilo. Na nekaterih mestih je tudi že udrla voda v notranje, zlasti spodnje prostore, tako da se je „Titanic“ pričel potapljati. Mornarji so napeli vse sile, da so ohranili parnik nad vodo.

Potniki rešeni.

LONDON 15. Listi poročajo iz Novega Jorka, da so vsi potniki parnika „Titanic“ rešeni.

Parnik plove dalje.

MONTREAL (Amerika) 15. „Star“ poroča iz Halifaxa, da je „Titanic“ ohranjena in da počasi plove proti pristanišču Halifaxu.

Kraški vodovod in vodovodni konsorcij

(Dopis iz poučnih krogov.)

Z vprašanjem, kako bi zahodni del Notranjske in Kras preskrbel s tekočo vodo iz Nanoških izvirkov, se je pred približno 18 leti praktično prvi pečal takratni deželni inženjer kranjski in sedanji c. kr. profesor na tehniki v Pragi, g. V. Hrasaky. Ta znani strokovnjak se je ponovno potegoval za izvršitev takega na veliko zasnovanega projekta na podlagi generalnih načrtov in splošnega proračuna in sicer v prvi vsti za notranjske občine. Merodajni krogi so se pa tako prestrašili številk, da se občina Postojna in podnauške občine niti niso upale naprositi dežel. odbora kranjskega za izvedbo teh načrtov, ampak so si pomagale z manjšimi samostojnimi vodovodi, ali so pa ostale še do danes brez vodovoda.

V letih 1903 do 1905 so se poojstrile vojaške razmere proti laškemu sosedu in o priliki obs. žnejših vojaških vaj na Krasu so višji in nižji vojaški krogi imeli prilike dovolj, da so videli na lastne oči in spoznali na lastni želji vso vodno mizerijo na Krasu. Poročila navzgor so pojasnevala položaj v slučaju kake vojne, vladni krogi v Trstu in na Krasu pa so bili opozorjeni na to.

Iz te potrebe se je torej v vojaških krogih porodila nujna želja, Krasu pripomoči do vode na ta ali drug način. Začele so se preiskave in študije itd., katerim je poleg višjega častnika iz generalnega štaba stal na čelu takratni nadporočnik J. Suša.

„No?“ je dejal predsednik. „Moram ti verovati, občan predsednik,“ je vzklilnik Maurice.

Poročilo se je nadalje glasilo: „Oznaka viteza iz Rdeče hiše: pet čevljev, trije palci, plavi lasje, modre oči, raven nos, kostanjasta brada, okrogel obrazek, mehke glas, ženske roke, star pet- do šestintrideset let.“

Pri tej oznaki je mislil Maurice na mladega moža, čegar odločnost je bila rešila prejšnjega dne njega in Lorina.

„Vraga!“ je mrmral Maurice, „ali je on? V tem slučaju bi ne bila napačna trditve, da so me videli z njim govoriti.“

„No, Maurice,“ je vprašal predsednik, „kaj praviš k temu, prijatelj?“

„Verujem ti,“ je odgovoril Maurice in se žalostno zamislil, kajti že nekaj časa je neki hudoben upliv kalil njegovo življenje, in videl je, kako se je vse mračilo okoli njega.

„Ne tvegaj svoje priljubljenosti, Maurice,“ je nadaljeval predsednik, „prijubljenost pomenja danes življenje. Varuj se, kajti neprijubljenost te osumi izdajstva, a občan Maurice Lindey ne sme biti osumljen, da je izdajalec.“

Konsorcij je spal takrat še prav mirno spanje.

L. 1905. je bilo gradivo s pomočjo c. kr. okr. glavarstva v Sežani po večini nabrano in vojaški krogi so se obrnili na takratnega dež. poslanca za Kras, da spravi stvar v eni ali drugi obliki pred deželni zbor.

Takratni kraški poslanec, dr. Treo, je nabrano gradivo deloma še sam spopolnil in je stvar z obširnimi poročili spravil pred deželni zbor. Iz letnega poročila o seji dne 15/11. 1905 je posneti soglasni sklep deželnega zbora o njegovih predlogih, da se ima preskrbitev Krasa z zdravim pitno vodo smatrati kot deželna melioracijska stvar, ki jo je dežela pripravljena skupno s c. kr. vlado in občinami podprati iz svojih sredstev, c. kr. vlada je bila naprošena za napravo potrebnih načrtov, deželni odbor pa je dobil nalog, da tozadevno stopi v neposredno zvezo s c. kr. vlado in z občinami.

Zvezo z občinami je pripravil že zgoraj navedeni poslanec, ki je predložil obširno prošnjo in izjavo, podpisano malo ne od vseh kraških županstev in več podžupanstev, s katero sta bila naprošena c. kr. namestništvo in deželni odbor, naj delata za izvršitev vodovodnega načrta s prispevkom občin.

Obširno poročilo k deželnozborniškemu sklepu se opira vseskozi na nanaške studence z upoštevanjem velikih nabiralnikov, aji pa dviganja nižje ležečih izvirkov (Vipava) do glavnega rezervoarja v slučaju potrebe, priznava pa že tudi težkoče, ki bi radi oddaje teh studencev lahko nastale s kranjskimi občinami in z deželnim odborom za Kranjsko.

Na podlagi soglasnega sklepa deželnega odbora je potem deželni odbor l. 1906. stopil v zvezo s c. kr. namestništvom, ki je zahtevalo za napravo generalnih načrtov izdane stroškovni prispevek. Ta prispevek je dežela Goriška tudi zagotovila vladi v polni meri.

Sklenjena je bila torej v deželnem zboru načeloma deželna melioracijska vodovodna naprava za Kras s prispevkom za napravo načrtov.

Tak je bil torej kraški vodovodni položaj l. 1906.

Sedaj še le je stopil na plan v „Edinosti“ in „Soči“ ponovno imenovani privatni konsorcij. Delal je, kakor se take stvari navadno delajo. Pokupil je najprej na ime posameznih članov glavne izvirke in svet okoli njih, male mlane in žage in polagoma dokupil nekaj gozdov in senožeti, ki so se zdeli konsorciju potrebni za napravo. In potem so prišli s svojim samostojnim privatnim podjetjem pred merodajne javne oblasti: namestništvo, razna ministrstva, železnice itd. itd. Ko jim je bil prvi načrt odklonjen kakor pomanjkljiv in nesposoben za podlago daljnim raziskavam in proračunom, so dali napraviti drugega in so vnovič začeli započete poti, vlagali načrte, koncesijske prošnje, provzročali komisije itd. itd.

Shod NDO v Šklednju.

NDO je priredila v nedeljo, dne 14. t. m., popoldne pešizlet od Sv. Jakoba v Šklednju, ki je bil zvezan z javnim shodom in nato sledečo veselico v Šklednju.

Odhod ob Sv. Jakoba je bil napovedan ob pol 2 popoldne, a že daleč pred napovedano uro se je začelo zbirati narodno de-

Maurice ni mogel ničesar odvrniti na ta nauk, o katerem je čutil, da je njegov. Zahvalil se je svojemu staremu prijatelju in zapustil sekcijo.

„A!“ je mrmral, „oddahnimo se nekoliko, preveč je osumljenja in boja. Pojdimo naravnost k pokoku, k nedolžnosti in k radosti, pojdimo k Genevievu!“

In ubral je dobro znano pot.

Ko je došel k Dixmerju, so se mu zdeli hišni prebivalci zelo razburjeni, in služabniki mu niso hoteli dovoliti vstopa. Dixmer mu je šel nasproti do vrat.

„Vstopite,“ je dejal, „vstopite, ljubi Maurice, Vam vrata niso zaprta.“

„Kaj se je pripetilo?“ je vprašal mladi mož.“

„Genevieva je bolna,“ je dejal Dixmer, „ima mrzlico.“

„Oh, ti mcj Bog!“ je vzklilnik mladi mož, ganjen. „Kaj pa ji je?“

„Vi veste, moj ljubi,“ je odvrnil Dixmer, „niče ne razume ženskih boleznij, najmanj pa soprog.“

Genevieva je ležala vznak na divanau. Zraven nje je stal Morand in ji dajal duhati neko ostro tekočino.

(Dalje.)

PODLISTEK

Vitez iz Rdeče hiše.

(Le chevalier de Maison Rouge.) 69

Roman iz časov francoske revolucije. — Spisal Aleksander Dumas star.

„Citaj ovadbe.“

„Citaj ne bom ničesar,“ je dejal Maurice, „slovesno zatrujem, da nisem viteza nikoli videl in nikoli govoril z njim. Kdor moče verovati moji častni besedi, naj le pride in pove; bom že vedel, kaj naj mu odgovorim.“

Predsednik je skomizgnil z rameni, Maurice ravnotako. Med ostalim delom se je vladala neka mračna molčecnost. Predsednik, vrl patriot, ki so mu bili soobčani zaupali najvišje mesto v okraju, je stopil po komčani seji k Mauricu in mu dejal:

„Maurice, govoriti moram s teboj.“

Maurice je sledil predsedniku, ki ga je spremil v malo sobo poleg sednice.

Pogledal mu je v obraz, položil roki na njegove rame in dejal:

lavtvo, ki je potem v mnogoštevilni množici z godbo in zastavo NDO na čelu odkorakelo proti Škedenju. Sentjakobske italijanissime je pač nekoliko bodla v oči ta lepa množica narodnega delavstva, zlasti pa so pogledovali po strani skoraj 40 mož broječo po sokolsko uniformirano godbo, a reči se vendar niso upali nič, tako, da se je sprevod razvil popolnoma nemoteno. In čim dalje je prihajal, tem bolj je rasel na številu udeležencev, tako, da ga je bilo ob prihodu v Škedenj res impozantno pogledati.

V Škedenju, kjer je pričakovala izletnikov velika množica domačega ljudstva, je zavil sprevod na vrt „Gospodarskega društva“, kjer je kmalu po prihodu otvoril nato predsednik podružnice NDO v Škedenju, g. Šuman, javni shod in po kratkem pozdravu podal besedo predsedniku NDO, g. dr. Vekoslavu Kisovcu.

Govornik je povdarjal pred vsem, da ima shod namen, manifestirati za narodne in gospodarske potrebe delavstva v okolici in v mestu. Pozivljal je zlasti okoličansko delavstvo, da se tudi ono pridruži NDO in na ta način zavaruje svoje stanovske in narodne interese.

V daljšem govoru je nato strokovni tajnik NDO, g. Brandner, razlagal pomen NDO in opozarjal škedenjsko delavstvo na potrebo tesnega združenja na strokovni in narodni podlagi. Razlagal je težavno stališče škedenjskega delavstva, zaposlanega v različnih bližnjih podjetjih, zlasti pa je opozarjal na naravnost kričeče razmere v plavžih Kranjske industrijske družbe, kjer je delavstvo prisiljeno delati do 18 ur na dan, in dokazoval, da je le v organizaciji tista moč, ki more dovesti do zboljšanja nesrečnih razmer.

Govor strokovnega tajnika je napravil najboljši vtis in je pričakovati, da bo obrodil tudi dober sad.

K besedi se je oglasil nato državni in deželni poslanec g. dr. Otokar Rybář, ki so ga zborovalci pozdravili z viharnim ploškanjem, medtem ko je godba zaigrala „Naprej“. Ko je končno le mogel priti do besede, je omenjal, kako so okoličanje v prejšnjih časih le v največji sili iskali dela v industrijskih podjetjih, dočim pa so nahajali v stučajih boleznih in starosti zavetišča v svojih rodbinah, na svojem lastnem premoženju, dočim pa sedaj daje okolica vedno več industrijskega delavstva, kakor se sploh tudi zlasti spodnja okolica industrializira vedno bolj in bolj. Vsi tedaj je potrebno, da se tudi okoličansko delavstvo združuje v strokovnih organizacijah po primeru drugih krajev in stanov.

Pred leti so tržaški Slovenci prepuščali strokovno organizacijo socialnim demokratom, no, slovenski socialni demokrati s po volitvah leta 1893. obupali nad slovenstvom v Trstu in so prenesli svoj tabor z generalnim štabom in svojim glasilom vred v Ljubljano. Slov. nar. stranka pa ni obupala nad usodo slovenskega naroda na Tržaškem, temveč je navduševala ljudstvo za nadaljnji boj in se je, videč, da slovenski socialni demokrati obupavajo, začela polotevati tudi strokovne organizacije slovenskega delavstva, ker je spoznala, da je nasproti čisto laški socialnodemokratski organizaciji potrebna slovenska narodna del. organizacija.

Da je narodna stranka nastopila pravo pot, dokazuje med drugim tudi na kar jasnejši način pravkar izšla knjiga Italij. socialnodemokrat. pisatelja dr. Vivanteja, „Irredentismo adriatico“, v kateri dokazuje pisatelj, da manjka v našem Primorju irredentizmu vsaka realna podlaga ravno z ozirom na etnografična razmera v teh pokrajinah, ker so te pokrajine po svoji večini slovenske, česar pa ne dokazuje morda z itak že sleparskim ljudskim štetjem, temveč posebno z izidi zadnjih državnozbornih volitev. Pisatelj je štel samo slovenske narodne glasove, ne pa tudi glasov slovenskih socialnih demokratov, ter je dokazal s tem svojo gornjo trditve.

Važna pa je ta knjiga tudi z ozirom na svoje stališče napram Družbi sv. Cirila in Metoda, kajti pisatelj priznava, da vrši naša Družba lepo kulturno delo, dočim pa nastopa „Lega nazionale“ le kot raznarodovalka. Lepa lekcija to onim slovenskim socialnim demokratom, ki so napadali in poniževali ter vlačili v blato našo Družbo sv. Cirila in Metoda.

Končno je govornik pozivljal slovensko delavstvo, naj se čim trdnjeje oklene NDO, ki ima namen ščititi stanovske in obenem tudi narodne interese slovenskega delavstva, ki tvori večino slovenskega prebivalstva na tržaškem ozemlju.

Viharno odobravanje, ki je sledilo dr. Rybářevemu govoru, je pokazalo, da je govornik govoril zborovalcem res iz srca v srce.

Ko je nato še g. Križmančič na svoj znani humoristični način opozarjal na potrebo organizacije slovenskega delavstva in žel za svoja izvajanja živahno pohvalo, je predsednik zaključil to tako imenitno uspešno zborovanje.

Po končanem shodu je odšla množica na vrt Šmečeve gostilne, kjer se je vršila nato prav animirana domača zabava, pri

kateri je sodelovalo po svojem izbornem petju splošno znano domače škedenjsko pevsko društvo „Velesila“ in pa godba NDO. Pripomnimo naj, da so zlasti pevec za vsako svojo kar najboljšje izvajano pesem želi viharno odobravanje, in da se je prav tako tudi godba NDO pod vodstvom svojega kapelnika g. Majcena odlikovala z izbornim sviranjem.

Na celi prireditvi moremo le častitati naši nanovo se tako lepo razširjajoči NDO.

Mestni svet tržaški.

(Seja 15. aprila.)

Sinočnja seja je bila izredno dobro obiskana. Člani večine so bili takorekoč polnoštevilno prisotni; šlo je namreč za podporo gledališča Verdi....

Župan je otvoril sejo ob 7.30.

Za mala stanovanja.

Po prečitnem zapisniku zadnje seje je svet. Cerniutz stavil nujni predlog, naj se zavod za mala stanovanja pozove, da predloži mestnemu svetu tekom dveh mesecev načrt glede zgradbe 2000 delavskih stanovanj in 1000 stanovanj za male uradnike. S tem delom naj bi se pričelo takoj, ko bo dosežen sedanji program zavoda. Trošek za po Cerniutzu predlagana stanovanja bi znašal 13 milijonov kron, za katera naj bi občina prevzela jamstvo.

Svet. Braidotti, ki je predsednik omenjenega zavoda, je povedal, da zavod v kratkem predloži načrt svojega nadaljnjega programa, za katerega ne potrebuje drugo kot garancijo občine.

Svet. dr. Mrach je proti nujnosti predloga, vsled česar je prišlo med njim in Cerniutzem do malega prekanja.

Nujnost predloga je bila odklonjena.

Sprejet je bil predlog odbora glede ureditve ulice Arcata s podaljšanjem ulice Carduci.

Stlenjen je bil nakup zemljišča zemlj. št. 185 Škorklja, last ded. Gairinger in dr. po 15 kron za seženj v približni skupni svoti 300 000 kron.

Potem ko je bil sprejet predlog glede ureditve ulic Sette Fontane in della Fabrica, se je prešlo na razpravo o

podpori za gledališče Verdi.

Mestni odbor predlaga za gledališko sezono 1912-13 za gledališče Verdi „doto“ v znesku 60 000 K.

Svet. Weil je toplo priporočal to podporo, ker imajo od gledališča Verdi obrtniki lep zaslužek.

Svet. Ravasini je proti podpori v znesku 60.000 K, predlaga, da se določi podpore 30.000 K, a to za tri leta, da bo imelo podjetje neko gotovost pri sklepanju pogodb.

Svet. Cerniutz pravi, da ubogim bogatim mestna občina že dovolj daruje s tem, da jim brezplačno prepušča gledališče in za znižano ceno razsvetljava in kurjavo, kar znaša svojih 100.000 K na leto. Poudarjal je, da vstopnic za Verdi sploh ne more dobiti, kdor ne pripada privilegiranim stanovom.

Podžupan dr. Ricchetti je govoril v prilogi podpori.

Svet. dr. Puecher je rekel, da bodo socialisti glasovali proti. Niso principiálni nasprotniki podporam za umetnost, a glasovali bodo za take subvencije le, ko bo ustanovljeno gledališče, ki bo pristopne najširjim stojem ljudstva. Če pa hočejo imeti ubogi bogatini gledališče sami zase, naj si ga tudi sami plačajo!

Svet. dr. Senigaglia izjavlja, da bo v nasprotju s svojimi socialističnimi drugovi glasoval za podporo, ker gre ta denar za — uboge. Ko bi gledališče Verdi ostalo zaprto, bi to bila — nesreča za mesto. („Oho“ — klici pri socialistih)

Svet. Lucatelli je rekel, da je prejšnja leta vedno glasoval proti podpori za gledališče Verdi, a letos bo glasoval za, ker bo prihodnje leto stoletnica Wagnerjevega rojstva.

Pri glasovanju je bil predlog mestnega odbora sprejet s 43 proti 18 glasovom. Svet. Puecher je zaklical med glasovanjem članov večine: „Je lepo hoditi v gledališče z občinskimi denarjem!“

V nadaljnjem je mestni svet odobril predlog odbora za nakup cestnega kompresorja in nekatere naknadne kredite. Potem ko je mestni svet še sklenil „Društvu prijateljev otrok“ povrniti stroške za vzdrževanje otrok v hospicu Valle d'Oltra, je župan ob 10.30 zvečer zaključil sejo.

Domače vesti.

Umrla je včeraj zvečer v starosti 22 let gospa Gabrijela Šemétova, soproga g. Antona Šemeta, c. kr. učitelja na Ciril-in-Metodovi šoli na Acquedotto. Pogreb se bo vršil v sredo, dne 17. t. m., ob 4. popoldne iz ulice Piccardi št. 26 na pokopališče k Sv. Anl. Naše odkritosrčno sožalje.

† M. Rafaela Kovačičeva. Predvečrajšnjim ob 11 je umrla v zavodu šolskih sester v ul. Pasquale Besenghi prednica M. Rafaela Kovačičeva v starosti 56 let. Pogreb se bo vršil danes popoldne ob 3.

M. Rafaela Kovačičeva je bila učiteljica, predno je vstopila v red šolskih sester, kjer je tudi potem posvečala vse svoje delo izobrazbi mladine. Pri nas v Trstu je bila dolgo časa defacto voditeljica deklishe šole Družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu. Po njenem prizadevanju se je pozneje zgradil konvent šolskih sester v ulici Besenghi, kjer je ustanovila deklishe trgovinsko šolo, internat in licej. Kakor znano, preide poslopije v državne roke.

Umrla prednica je bila izredno nadarjena, energična ženska, zelo delavna, pri vsem pa vendar blaga in miroljubna, vsa vneta za vzgojo mladine. Bolehala je že dalj časa, a gotovo jo je hudo zbolela prodaja zavoda v ul. Besenghi, za katerega je delovala z vsemi svojimi močmi. Tržaški Slovenci ji moramo biti hvaležni na njenem požrtvovalnem delovanju na polju vzgoje in izobrazbe naše mladine, zato ji kličemo v njen premeri grob: Blag ji spomin!

Smrtna kosa. Bivša večletna postrežnica na šoli družbe sv. CM na Acquedotto, Fani Požar je umrla včeraj dopoludne v tukajšnji veliki bolnišnici, kjer se je nahajala čez dva meseca. Otroci so še na šoli. Varuh in varstveno sodišče pa določita v kratkem, kam pojdejo otroci sedaj. Od zbirke, nabrane pred časom, je še precejšen znesek na razpolago za otroke. Račune o izdatkih in oskrbo denarja ima ga. Kranjc, o porabi denarja pa bodo obveščeni tudi cenj. gg. darovalci po „Edinosti“. Pokojnica pa naj počiva v miru.

Iz sodne službe. Premeščen je vodja zemljiške knjige Friderik Schjofka iz Rovinja v Trst k deželnemu sodišču, za vodjo zemljiške knjige pri okrožnem sodišču v Rovinju pa je imenovan pisarniški oficijal Francesco Pallaga.

Italijanske oblasti šikanirajo italijanske Slovence. Prejeli smo: Članek v „Edinosti“ „Italija si prilajša slovensko vas“ je prišel v roke italijanskim oblastim in je povzročil malicljivo preganjanje Slovencev v Italiji. Poročajo nam, da oblasti strogo nadzorujejo duhovnike, ono majhno kopico mož, ki se zavedajo slovenskega rodu, čeravno so bili vzgojeni v videmskem semenišču. Slovensko časopisje, ki prihaja direktno ali indirektno čez mejo, zaplenjujejo sicilijanski karabinirji, ker so zadobili ukaz iz Vidma, da morajo kar najtrožje paziti na slovensko Benečijo. Ti ljudje se pač tresejo pred vsako mišjo v pastil. Poitaljančili so nam vso čedadsko okolico na tak način, da mladi naraščaj govori le italijansko; le stari se zavedajo, da se je nekaj od „parlalo po slavenško“. V hrbovske kote še ni moglo prodreti italijansko narečje, ker te tisoče Slovencev branijo narava in stikli onstran meje.

V vsaki kmečki hiši visi „ritrat“ italijanskega kralja in sinovi služijo daleč dol v Napoliju in Siciliji, kar ih niso poslali v libijske puščave. Temu gorskemu ljudstvu, ki — mimogrede omenjeno — ima izključno italijansko vzgojo, ni niti od daleč prihajalo na um, da bi začelo iredentsko gibanje. In vendar je osumljajo takega gibanja, kajti oblasti so prepovedale slovensko pridigo že v treh vaseh in preganjajo jih sicilijanski karabinirji. — E se non ridi, di che rider suoli?

Stučaj, ki ni slučaj. Marsikaterikrat smo že bili prisiljeni javno protestirati proti brezbriznosti in malomarnosti, da ne rabimo ostrejšega izraza, ki jo kaže slovensko časopisje napram nam Slovincem. To velja v posebni meri zlasti hrvaškemu in češkemu časopisju, ki je večkrat tako indolentno napram nam in našim stvarim, da mora v nas pobujati najupravičenejšo ogorčenje.

Grajali smo že zlasti grdo navado hrvaškega in češkega časopisja, da mu za označevanje naših najpoznanejših krajev večinoma rabijo ne morda naša pristna, lepa slovenska imena, temveč nemška, največkrat celo grde spakedranke. Ali ni morda to pravi pravcati škandal, da piše na primer zagrebški „Obzor“, da se je zgodilo to in to v „Rannu“, „Möttlingu“, ko ima vendar naše slovenske „Brežice“ in „Metliko“ prav pred nosom? O „Veldesu“ je bilo tudi bogzna kolikokrat govora v hrvaškem časopisju. Čudno, da še ne pišejo o „Lai-bachu“.

Prav tako pa je tudi s češkim časopisjem. Gospodje časnikarji so pač prekomodni, ali pa, recimo kar naravnost, preindolentni, da bi skušali poizvedeti slovenska krajevna imena. Gre pa tudi tu le za mali slovenski narod, o katerem so največkrat tako slabo poučeni, da komaj vedo ali pa niti ne, kje ima svoja bivališča, in ne poznajo drugega slovenskega krajevnega imena, kakor kvečjemu Ljubljano. Radovedni pa smo nasprotno, kaka burja bi zapihala na pr. po hrvaškem časopisju, ako bi kak slovenski list pisal o „Fiumi“, „Agram“, „Essegu“ ali celo kakem „Veröszeju“ ali čem podobnem?!

Kaj bi porekli Čehi, če bi pisali mi o „Königliche Weinberge“, „Böhmisch Brodu“, „Budweisu“ ali čem takim?!

A glejte, vzlic temu se je našel celo češki list, ki se bavi z izključno slovenskimi stvarmi, „Alpský Věstník“, glasilo češke podružnice „Slovenskega Planinskega Dru-

Siva“, katerega zadnja številka nam je prišla na dobesedno sledeči naslov: „Spetabile redazione „Edinost“ Trst (Trieste)“. Prečitane ste tiskani besedi „Veletčen pan“, namesto njih pa one italijanske spakedranke.

No, seveda! „Edinost“ je pač slovenski list, list za tisti mali slovenski narod, ki lahko požre in mora tudi menda požreti vse, kar mu vrže kdo v obraz. Tako si menda mislijo tisti, ki nas pitajo s takimi stvarmi, za katere je najprimernejši izraz edino le: škandal!

Slovenci in upoštevanje slovenskega jezika v Trstu. Citajoč članek „Razvoj razmerja med Slovani in Italijani Primorja“ (Edinost št. 103) sem opazil pasus: „Leta 1848. se je pri razpisu mesta zdravnik tržaške mestne bolnišnice zahtevalo med drugimi kvalifikacijami tudi poznavanje enega slovenskih narečij. (Osservatore Triestino 23/7./48.) K temu je dodati sledeče: Pri razpisu učiteljskega mesta na ljudski šoli v starem mestu zahteva tržaški mestni magistrat od kompetenta tudi znanje slovenskega jezika (14. sept. 1848. — št. 7445.) Pri razpisu mesta učitelja na ljudski šoli v ul. Acquedotto, zahteva isti magistrat od kompetentnejše znanje italijanskega ter nemškega in „osobito“ znanje slovenskega jezika. (Razpis z dne 4. marca 1850 št. 627.) Kako daleč je segal tedaj naš živelj, in kako je bil — hočeš, nočeš — upoštevan naš jezik takrat v mestu Trstu, kažeta ta dva razpisa, ki sem ju povzel po Ferdo Plemličevem „listiku“ v „Učit. Tovarišu“ iz l. 1911. (Slovensko šolstvo v tržaški okolici v dobi konkordata), dovolj jasno. Altro che — „calati“!

Odhodnica. G. Vladimir Borštnik, tajnik ruskega konzulata, zapusti te dni Trst. G. Borštnik je bil jako delaven član naše mlade inteligence in se je intenzivno udeleževal našega družbenega življenja. Bil je svoj čas podpredsednik akademičnega društva „Balkana“, odbornik „Sokola“ itd. V zadnjem času je bil jako delaven odbornik „Dramatičnega društva“ in dramaturg našega gledališča. Prevedel je tudi za naš oder Tolstega „Živega mrtveca“. Mlademu prijatelju želimo najboljših uspehov v njegovem nadaljnjem življenju in mu z željo, da se zopet povrne med nas, kličemo: Na svidenje!

Hrvatsko pokrajinsko kazališče v Trstu. Dne 25. t. m. tega meseca bo gostovala v slovenskem gledališču podružnica Hrvatskega deželnega gledališča v Zagrebu pod vodstvom svojega stalnega člana Mihajla Markovića. Osoobje je izvrstno in šteje do 40 oseb.

Neugodne železniške zveze. Prejeli smo iz Zgonika:

Občine Prosek-Kontovelj-Zgonik leže ob železnični cesti južne železnice, toda urnik osebnih vlakov je tak, da se ga občinstvo malo ali celo nič ne more posluževati. Občinarji, ki imajo posla pri oblastnih in Sežani, morajo rabiti vozove — kar provroča stroške — da prihajajo o pravem času k uradam. Prvi osebni vlak proti Sežani gre po 11. uri, in če ima italijanski vlak zamudo, potem gre včasih tudi še le o polдне.

Kaj naj naredi ljudstvo potem v Sežani v tako pičem času?! Potem gre en vlak ob 3. uri, dalje eden ob 7.30 zvečer in eden o polnoči. Od sedaj nimamo več zveze z Dunajem celih 12 ur več. Urnik je sploh tak, da nam železnična zveza prav nič ne kasne. Nasprotno pa nas in voznike ovirajo vedno zaprte rampe, ko vozijo vlaki (ali pa same parne mašine) gori ali dol. — Tako lahko rečemo, da nam železnica pri takih razmerah prav nič ne koristi, ni v smeri proti Dunaju, ni obratno, da-si teče po naših tleh. Temu bi odpomogli, ako bi se na staciji Prosek ustavljala za vstop in izstop brzoviaka št. 1 in 2. Eden odhaja iz Trsta ob 8. uri zjutraj, drugi prihaja ob 9. zvečer v Nabržino.

Te skromne vrstice polagamo na srce gospodu postajenačelniku južne železnice v Trstu.

Prosimo tudi gospoda poslance dra Gregorina in dra Rybářu, da bi se zavzela za to, da bi urnik od 1. maja dalje spremenili v smislu gori izražene želje. Zagotovljena bodita naše hvalečnosti!

Prememba posesti na Kranjskem. Vilo „Jasno Selo“ last g. A. Schreya na Hrušici pri Jesenicah so kupili za svoto 70.000 K šolski bratje iz Dunaja, ki nameravajo otvoriti tam pripravnico za poznejši sprejem v novicijat tega reda. V ta zavod, ki bo pod vodstvom Novomeščana č. brata Mauerja, se bodo sprejemali mladeniči iz jugoslovanskih dežel.

Stavbene ponudbe za zgradbo nove ribje tržnice. Včeraj popoldne so na tržaškem magistratu odprli stavbene ponudbe za razpisano zgradbo nove tržaške ribje

za gospode in dame, lodno in modno blago
KAREL KOČIAN,
tovarna sukna
v Humpolcu (Češko).
Uzorec franco.

Sukna,

Dober tek!

Imamo zdrav želodec in nas ne tišči v želodecu, nimamo več bolečin, odkar rabimo Fellerjeve odvajajoče Rhabarber krogljice z zn. Elsakroglijice. Povemo Vam iz lastne izkušnje, poskusite jih tudi Vi, uredijo odvajanje in pospešujejo prebavljanje. 6 škatlic franko 4 krone. — Izdelovatelj lekarnar E. V. Feller. Stubica, Elsatrg št. 264 (Hrvatsko).

tržnice. Navzoči so bili ravnatelj magistrataih uradov dr. Alberto Boccardi, občinski svetovalec Banelli in inženir Polli kot zastopnik mestnega stavbinskega urada.

Ponudbe so bile sledeče: Buttovaz & Ziffer K 531.668-94 Venežian in dr. 518.643-10 Mazonara & Comel 513.795-85 Widmer 513.428-73 Göbel & Forti 496.388-14 Ast & C. 449.819-04 Union 442.915-20 Odorico & C. 411.911-—

Oddaja stavbe pristoji mestnemu odboru. „Omladina“ IV. letnik, št. 1, 2 prinaša to-le vsebino: 1.) Uvod v deveto leto; 2.) A. Ogris: O pragmatizmu in pragmatizmi; 3.) Dr. Lev Bruncko: O teoriji in praksi; 4.) Maske in profili, X.: A. Ogris: Walt Withman; 5.) I. Sajovic: Naloge akademično izobraževalnih klubov; 6.) Dril: Slovenska utopija. — Statistika slov. tehnikov. Akad. sokolski krožek v Pragi. Cvetlični dan. Podporno društvo v Pragi. Cankar: Lepa Vida. Dokumenti. — Slovensko dijaštvo. Dijaško-socialni vestnik. Književnost in umetnost. Razno. — Pregled revij. Tehnična izpopolnitev je očitvena in list splošno priporočljiv. Upravništvo nas prosi naznaniti cenj. naročnikom, da izide 3. št. z umetniško prilogo, iz nižnj življenja, delo g. Tratnika, ako bo oklic za poravnavo naročilne vestno izpolnjen.

Solnčni mrk dne 17. t. m. V sredo, dne 17. t. m. mrkne solnce popolnoma, vendar pa bo popolni mrk, ki traja samo okrog 40 sekund, vidljiv samo na Portugalskem, Španskem in Francoskem. Pri nas bo mrk le nepopoln in prične ob 12.02 opoldne ter konča ob 2.44 popoldne. Pri nas bo zavzemal mrk v najvišjem štadiju okrog 78 stotin solnčnega premera. Svoj najvišji štadij doseže mrk pri nas ob 1.23. Luna se začne pomikati preko solca od juga. Z navadnimi barvanimi stekli se lahko opazuje mrk s prostim očesom. Najboljše pa je navadno okensko steklo okajeno s svečo.

Tržaška sokolska župa. Redna seja vadiatelj-skega zbora se vrši v nedeljo, dne 21. aprila 1912 v telovadnici tržaškega Sokola: Dnevni red: 1. Konstituiranje zbora. 2. Župni zlet in predelava skupnih vaj za vse oddelke. 3. Skučajnosti.

Seje naj se udeležijo vsi načelniki, vadiitelji in vadiateljice vžupljenih društev. Pri- nesti je tevadno obleko seboj. K obilni udeležbi vabi načelnik. — Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu. Braje Sokoli! Dne 16. junija t. l. se bo vrši na Opčinah župni zlet „Tržaške sokolske župe“ skupno s tridesetletnico našega društva. Ker bo s tem zletom združena tudi velika ljudska veselica, vabi podpisani odbor vse brate Sokole, ki imajo voljo sodelovati in pomagati pri slavnosti, da se udeležijo seje veseličnega odseka v četrtek 18. t. m. ob 8 zvečer v društvenih prostorih. Na zdar!

Jahalni oddelek tržaškega „Sokola“ bo imel v sredo 17. t. m. ob 9. zvečer sestanek v restavraciji „Balkan“. Novi jahalci dobro došli!

Ženski odsek tržaškega Sokola. Redna seja odsekovega odbora se vrši danes ob polosmih zvečer. Predsednica.

Slovensko delavsko izobraževalno društvo ima danes ob 7.30 zvečer odborovo sejo. Ul. Stadion 19.

Ženski odsek „Učiteljskega društva“ ima sejo v sredo ob 5. popoldne ul. Giorgio Galatti.

Ruski kružok ima svojo odborovo sejo v četrtek ob 7.30 zvečer v Slov. Citalnici.

„Kmetijska družba za Trst in okolico“ naznanja gg. odbornikom, da ima dne 17. t. m. v sredo ob 3.30 popoldne v svojih prostorih odborovo sejo.

Občni zbor Ciril Metodove podružnice v Rocolu bo v nedeljo, dne 21. aprila ob 4. popoldne v prostorih „Gospodarskega društva“. Vabljeni so člani in prijatelji Ciril Metodove družbe.

Magdalenska Ciril-Methodova podružnica bo imela svoj letni občni zbor v nedeljo 21. t. m. ob 4. popoldne v gostilni „Gospodarskega društva“ (pri „Tirolicu“) z navadnim dnevnim redom. — Magdalenci! Udeležite se tega občnega zbora polnoštevilno, da pokažete, da razumete veliki pomen te narodne postojanke!

Pevsko društvo „Danica“ na Kontovelju je svojo veselico, ki se je imela vršiti dne 14. t. m., preneslo na dan 21. t. m. ob 5. popoldne. Zanimivi spored obsega petje, tamburanje in igra „Tri sestre“ v treh dejanjih.

Novo društvo. Namestništvo je vzelo naznanje pravila „Podpornega društva za osirotele otroke sodnega okraja Komen“ s sedežem v Komnu.

Nar. del. organizacija.

Novolizvoljeni odbor krajevne skupine zidarjev NDO ima svojo prvo sejo jutri v sredo 17. t. m. ob 6.30 zvečer v prostorih NDO ulica Sv. Frančiška št. 2. Odborniki so naprošeni, da se seje gotovo udeležijo.

— Odbor skupine tehničnega zavoda „Sv. Andrej“ NDO vabi odbornike na važno sejo, ki bo danes v torek 16. t. m. ob 7.30 zvečer v prostorih NDO pri Sv. Jakobu. — Skupina slovenskega ženstva NDO priredi v nedeljo, 21. t. m. damski plesni venček v veliki dvorani NDO ulica Sv. Frančiška št. 2. Začetek ob 4. popoldne.

Naše gledališče.

V sredo zvečer ob 8. bo gostoval na našem odru ensemble deželnega gledališča v Ljubljani pod vodvom režiserja g. Nučiča. — Uprizori se slovenska izvorna drama znanega našega pesnika in pisatelja prof. Antona Funtka

„TEKMA“

Ta drama je v minoli sezoni imela največji uspeh. Kritika je enoglasno priznala da je „Tekma“ najboljša slovenska drama.

Vstopnice se dobivajo pri vratarici „Nardoma“.

Tržaška mala kronika.

Iz staromestnega blata. Potrjujemo, da gospod Franjo Škvarda ni v nikaki zvezi z notico pod gornjim naslovom v „Edinosti“ od 13. t. m.

Strahovita burja je razsajala od nedeljskega popoldneva dalje po celem našem Primorju. V nedeljski noči je moč burje še naraščala od ure do ure, tako da je v Trstu dosegla proti jutru 89 kilometrov. Posamezni sunki pa so bili še močnejši, do hitrosti 100 kilometrov. Včeraj popoldne je začela silovitost vetra nekoliko popuščati. Kakor poročajo iz Dalmacije, je tam doli v istem času že vladal „široko“, ki pa je dosegel le hitrost 48 km in je prinesel s seboj dež.

V Trstu, v mestu in pristanišču, ni napravila burja večje škode. V pristanišču so z ozirom na obetajočo se burjo močnejše privezali ladje in pristaniška oblast je ukrenila vse potrebno za morebitne pomočne akcije.

V bližini pomola „Sanita“ je prevrgla burja čolnici na jadro, s katerim so se hoteli vzlic burji voziti po morji trije mladenčiči. Parnik finančne straže je rešil ponesrečene, motorni čolci pristaniške oblast pa je rešil čoln.

V miljskem zalivu je predsinonijem okrog 9 neki parobrod rešil čolnice, ki se je že skoraj potopil z možem vred, ki je sedel v njem. Včeraj jutraj je v miljskem zalivu zasidrana italijanska jadrenica „Generino“ začela s signali klicati na pomoč. Parnik „Audax“ je prišel na pomoč in povlekel jadrenico do obrežja pod Škrednjem. Okrog 10 dopoldne je isti parnik storil isto z italijansko jadrenico „Bianca Giulia“.

V novi prosti luki je odnesla burja čuvajnico finančne straže v morje. Ravno tam se je izruval steber, ob katerem je bil prirazen Lloydov parnik „Marquis Baccuehem“ in so morali parnik privezati ob drug steber. Iz Reke došli parnik „Eugenija“, ki je last „Austro-Amerikane“, ni mogel zaradi burje v luko in je moral ostati zunaj.

V mestu je burja precej neusmiljeno gospodarila z okni in strehami. Skoraj po vseh ulicah je videti po tleh razbitih šip in marsikje tudi strešne opeke, ki jo je burja pometala s streh. Na Acquedotta je na neki hiši popolnoma odzidignilo streho. Kolikor je dosedaj znanega, ni bil nihče poškodovan po padajoči opeki.

+

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem javljam tužno vest, da je svoji sestrici Dušici, ki je preminula 12. t. m., sledila včeraj druga moja hčerka

Marija,

ki je izdihnila svojo nedolžno dušico po mučnem desetdnevem življenju.

V Lonjerju, dne 15. aprila 1912.

Dragotin Čok — Županov.

Sunlight
milo

razočava srca vseh gospodinj po nečistem čistosti ter slastnem vonju, ki ga daje peru. In kako lahko ter igra se pere z njim! Samo pomiliti, ne koliko časa pustiti stati, izprati in obeati. Nič drgnjenja, nič kuhanja, nič poparjenja več!

Generalno zastopstvo: Alb. Tedeschi Corso 2, III. n., Trst.

— Tužnim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena soproga, oziroma hči in sestra, gospa

Gabrijela Šemé roj. Zakrajšek

po dolgi in mučni bolezni v 22. letu svoje starosti danes, dne 15. aprila t. l. ob 8. uri zvečer mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage rajnice se bo vršil v sredo, dne 17. aprila ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti ulica Piccardi št. 26 na pokopališče k Sv. Ani.

TRST, dne 15. aprila 1912.

Ta oglas volja mesto vsakega obvestila.

Rodbina Zakrajškova, Stari trg pri Rakeku. Anton Šemé, c. kr. učitelj.

POHISTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Novi dohodi za pomlad in leto!

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici

naznanja slav. občinstvu, da je preskrbela svoje prodajalne:

v TRSTU, Via Barriera vecchia 38 in Via del Rettor! 1 in
v GORICI, na Starem trgu 1 (na vogalu Rabatišča)

s svežim poletnim, črnim in barvanim obualom ličnega kroja in dela ter finega in t. pežnega usnja.

A. F. KOVAČIČ
TRST, ulica Giovanni Boccaccio št. 4,
(ogel ulice Torquato Tasso).

Priporoča slavnemu občinstvu svojo znano pekarno in sladčičarno, v kateri se dobiva

velika izbira maslenega kruha in presnic.

Sprejema se vsakovrstno pečivo. Sveži kruh večkrat na dan. Vino in likerji v steklenicah. Prepečenci, štruktiji, vsakovrstne sladčice in istraki kruh Po-trežba na dom.

ALEKS FRANC MAYER - TRST
žgalnica kave
TELEFON 1743.
Najbo jsi vlr za doblvanje pečene kave.

Stalni krajevni agenti — zmožni nem-sprejmo ali pa nastanjo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod „Merkur“. Brno Neugasse 20. 244

Bogomil Pino
== urar in zlatar ==

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13
Krajnji ogelje sv. Antona bogova

Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi uhanoj, prstanov s dijamanti in brez dijamantov, kenske serižice, klate in srebrne za molko, vse po konkurenčnih cenah

Dr. Pečnik
(PETSCHNIGG)
Trst, via S. Caterina šte. 1

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni:
8-9 & 2-3 in špicjalist za kožne in
-- vodne (spolne) bolezni: 11 1/2 - 1. --

SIMON PRAPROTNIK
stavbni in pohištveni mizar
v Ljubljani, Jenkova ulica 7

ima v zalogi veliko izbero vsakovrstnih omar za led v poljubnih velikostih za pivovarne, restavracije, delikatesne trgovine, mlekarno itd. in jih priporoča svojim cenj. odjemalcem po najnižjih cenah.

Točna postrežba -- Ceniki na zahtevo zastonj in poštine prosto na razpolago.

Sloviti ameriški izumitelj Edison hoče živeti 150 let,

in ko so ga vprašali, na kak način hoče doseči to neverjetno visoko starost, je odvrnil: „Samo s pravilno hrano.“

Brezdvomno si večina ljudi nasiloma prikrajša življenje s slabo, nepravilno hrano. Metuzlemovo starost najdemo le še v pravljicah, in vendar lahko mnogo do-čežemo z redno hrano, kakor so sijajno dokazali svetovnoznani učenjaki Lahmann, Pristley in Lavoisier.

Po temeljitih načelih teh učenjakov je bilo izgotovljeno redilno sredstvo „Nutrigen“, ki odgovarja v vsakem oziru zahtevam smotrene prehrane.

Nutrigen ni nikake zdravilo, nikako dražilo, ki učinkuje samo hipno, temveč redilno sredstvo, ki je idealno sestavljeno in čigar izbornost je dokazana potom analize nekoga overovljenega kemičnega zavoda.

Sicer naj bi se vsak sam prepričal o izbornih kakovostih redilnega sredstva „Nutrigen“.

Dasiravno je to zvezano s težkimi gmotnimi žrtvami, smo se odločili, da pošljemo vsakomur

popolnoma zastonj pokušati Nutrigen in popolnoma za stonj poučno knjigo,

da lahko vsakdo, tudi najubožnejši spozna to redilno sredstvo, ki se z vso pravico imenuje kralj redilnih sredstev, zastonj in brez obveznosti.

Ta izredna ponudba bo v veljavi samo kratek čas; v interesu vsakogar je, da si ga naroči z dopisnico.

Podjetje „Nutrigen“ Budimpešta VII. El. sabothring 16, Adv. 17.

Na rešitni postaji se je priglasilo predvčeršnjim in včeraj več oseb, ki jih je burja vrgla na tla, bile so pa vse poškodbe le lahke. Težko poškodovan ni bil nihče.

Zaradi žaljenja veličanstva. Predsimočnjim je bil aretiran v ljudski kuhinji v ul. Donota št. 7 22letni brivec Vittorio Zaninovich, doma iz Benetk, stanujoč v ulici Riborgo št. 6, ki je v svoji objestnosti rabil besede, ki so bile žaljive za našega vladarja.

Možu je ušla. 33letna Videmčanka Rachilde Freschi je že pred dvema letoma pobegnila svojemu 47letnemu možu Enriku, ki je doma iz Brazzana pri furlanskem Vidmu in tudi prebiva tamkaj. Kaj je bilo pravzaprav vzrok temu begu, ni znano, najbrž pa ji je bil mož prestar, kajti prišla v Trst in je tu kmalu našla nadomestilo za svojega zapuščenega Enrika s skoraj petimi križi na ramah, namreč natakarja v kavarni „Oriente“, nekoga Antonija M.

Ker je izvedel Freschi, da mu je nekdo drug zašel v njegov zelnik, je vzel ort pod noge in hajd v Trst, kjer je oba, Rachildo in Antonija ovadil zaradi prešestva. Hm, dal Morda se bo Rachildi sedaj, ko bo na hladnem, vendarle nekoliko ohladila njena vroča kri.

Kdo bi mislil, da so ljudje, ki se vendar bavijo danzadnem z ledom, tako zelo vroče krvi. Je to namreč tak neki 23 leten Paolo Costantini, doma iz Aviena pri furlanskem Vidmu, stanujoč v ulici Rigutti št. 7. Predvčeršnjim dopoldne je ta možakar namreč pustil svojo „ambulanco“ sladole-darno pred gostilno v isti ulici št. 9 in se šel pokrepcat v gostilno.

V tem privozi mimo z vozom 16letni voznik Mihael Zadnik, stanujoč v Rocolu št. 392, in zadene z vozom ob Costantinijevo „sladole-darno“, da se je prekucnila. Costantini je slišal polom in je razburjen priletel iz gostilne. Ko pa je tu videl svojo cizo prevrženo, je pograbil neko stvar, ali kamen ali pleno, in udrihnil parkrat Zadnika po glavi, ne da bi bil pomislil, da je sam kriv svoje nesreče, kar je pustil vozič brez nadzorstva na cesti.

Zadnik je dobil več poškodb, med njimi eno težko na desni čeljusti. Vročekrvnega renjika so pa aretirali.

Koledar in vreme. — Danes: Turiblj, škof, Božislava. — Jutri: Rudolf mučenik.

Temperatura včeraj ob 2. popoldne + 10.4 C°. Vreme včeraj: Burja, zvečer oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno, deloma dež. Temperatura hladna. Vzhodni vetrovi.

DAROVI

Povodom jubilejne zbirke v proslavo 25-letnice ženske podružnice sv. CM v Trstu in njene soustanoviteljice gospe Milke Mankočeve so darovali v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani:

Cetrti izkaz pole gospe Eme Bartel:

g. vitez Kornelij Gorup	K 30
g. Ernest Pegan	5
g. Jernej Pintar	5
g. Dr. Pederzoli	2
g. prof. Matko Mandić	10
gospa Olga Bandel	4
gospa Marija Dekleva	5
gospa Marija Zwitter	5
g. Franc Korencan	5
g. Valentin Cibic	2
g. Anton Vrabec	5
g. Ferdinand Vondraček	10
gospa Matilde Šurli	5
gospa Schneller	3
g. Hinko Candolini	10
g. Hrabroslav Čok	4

Skupaj K 110

— Za ubožne barkovljanske otroke so sabrali narodni krčmarji in družba v Starčevi gostilni (Joško) K 10.—. Denar je izročen na pristojno mesto.

— Družina Kariš darovala na velikonocni ponedeljek v gostilni pri „Starcu“ K 2.— za Ciril-Metodovo podružnico v Barkovljah.

— Škedenjski Ciril-Metodovi podružnici ste darovali gospe Kroniger in Macarol, vsaka po K 2.—. Vesela družba pri „Šmecu“ darovala K 1.44.

Gospodarstvo.

Najbogatejša balkanska dežela rudnin. Za mednarodni kongres geologov so dali avstrijski geologi preračunati odnosno preceniti bogastvo in množino prirodnih rudnin v Bosni in Hercegovini. Deželni geolog Katzer je sedaj izračunal, da Bosna hrani v svojih gorah okrog 22.3 milijona ton že odkritega železovca, med tem 15 milijonov ton rjavega železovca. Množino neodkrite železne rude pa računajo na 30 do 40 milijonov ton. Železni rudniki se sedaj nahajajo v Varežu in sanageški dolini. Za Grško je Bosna najbogatejša dežela železne rude na Balkanu.

Pomanjkanje denarja na Ogrskem. Pomanjkanje denarja občutijo živo posebno na Ogrskem. Strokovnjaki cenijo, da je Av-

stro-Ogrska v tej dobi navadno dobivala iz zapadnih dežel, posebno iz Francije in Anglije, do 300 milijonov kron denarja. Ta denar je letos izostal iz razlogov, ki smo jih v tem listu že razložili. Ker je po priliki tretjina tega denarja šla na Ogrsko, a je tudi od ostalih dveh tretjin prihajala večina v dobro ogrskemu kreditu, se to seveda močno pozna na denarnem trgu, ter upliva tudi sicer na vsa polja javnega življenja. Za tekoče leto tudi ni nikake nade, da bi se te razmere zboljšale. Posebno je občutiti pomanjkanje denarja pri zastavnih hipoteknih zavodov in pri komunalnih obilgacijah. Občine takorekoč niti ne morejo dobiti posojila za izvršitev javnih del. Ravnotako ni možno dobiti hipoteknih posojil, vsled česar trpe posebno stavbene in one obrti, ki so v zvezi z njou.

Vesti iz Goriške.

Že začnajo pretepe ti vojaki! Pred par tedni sta se nastanili v Kojškem dve stotnjici 47. pešpolka in za praznike so nemški vojaki povzročili pravo rabuko v tej narodni vasi. Kakor nam poročajo, je povzročil pretep vojak, ki je hotel s silo odpeljati domače dekle na ples. Dekle je začelo vpiti in na vpitje je pridrljal njen fant, ki je s pravico oklofutal nadutega tujca. Vojaku so pritekli na pomoč tovariši in so s potegnjnimi bajoneti napadli domače fante. Ranili so jih s tem orožjem celo kopico manj ali bolj nevarno, med temi 2 Sokola in 2 Orla. — S tem nastopom so zalgnali seveda za vedno simpatije naših Bricev, ki spostujejo tujske oblasti in pozivljamo jih kar naj-energičneje, naj napravijo mir in red v obeh razuzdanih kompanijah. Takim vojakom se zdi, da so vsi domači fantje njihove metle in delajo z njimi kakor bi bili na sovražnih tleh.

Zopet nesreča pri streljanju. 20letni Josip Klančič iz Mirna je basal nevarne možnarje, ali smodnik se mu je vnel in odnesel mu je dva prsta. Sedaj leži v bolnišnici usmiljenih bratov. Oblasti naj nemudoma prepevoje to nesrečno strelno orožje!

Sem Benelli v Gorici. V Gorici bode gostovala v ponedeljek 21. t. m. in v torek 22. gledališka družba „Benelli“ iz Rima. Predstavlja bo dramatično pesnitev „Cena delle beffe“ in „Rosmundo“, tragedijo v 4 aktih. Slavni dramaturg Sem Benelli bo sam prisostvoval predstavama del, ki so izšla iz-pod njegovega peresa.

Prvi gorški taksameter. Kočijaž J. Cumar & Comp. si je nabavil avtomobil za pet oseb, ki bo na razpolago občinstvu kot prvi gorški taksameter. Za prvi kilometer se bode plačevalo jedno krono, za vsakih nadaljnjih 333 m 25 vin.

Žendarmersko poveljstvo v Gorici. V kratkem se ustanovi pri nas žendarmerski komando. Tako bomo preskrbljeni z vsem, in če nastane splošna vstaja vsega italijanskega meščanstva (kakor je zagrozil naš župan Bombig o priliki premeščenja moškega učiteljišča iz Kopa v Gorico), pride vsak „cittadino“ pred eden bajonet, na jeden top in pod jednega konja. V skrajnem slučaju bodo pomagali še aeroplani in „Parsevali“. Torej z vstajo ne bo nič.

Bralno in pevsko društvo „Dneva žar“ v Kazljah namerava prirediti 12. maja t. l. veselico s petjem, igro in plesom. — Toliko na znanje bližnjim bratskim društvom.

Mali oglasi

V soboto dne 27. aprila otvorim svojo že več let dobroznano gostilno „Pri Vipavcu“, v novem lokalu v ulici Giuliani št. 32. Cenjerim dotedanjim gostom in drugemu slav. občinstvu se uljudo priporočam za nadaljnjo naklonjenost udani Fran Štrancar. 88

Na prodaj je hiša, hlev, lopa, z dobro dohodo trgovino v najlepšem kraju brez konkurenta na Krasu. Naslov pove inseratni oddelek Edinosti. 819

Gospodična večja slovenskega in nemškega jezika ter strojepisja, želi vstopiti v odvetniško ali not-rsko pisarno ali kot korespondentka. Na lov pove ins. oddelek Edinosti. 820

Mlad trgovski pomočnik išče službo v mestu ali v okolici. Naslov pove inseratni oddelek Edinosti. 821

Soba prazna ali opremljena se odda v najem pri slo en ki družini. Scorcola S. Pietro 6, II za rojnsko cerkvijo. 822

Voznik za voz z dobrimi spridevali se išče pri zalogi oglja. Caripson 10. 823

Službo išče žinovorejski pomočnik bodisi v mestu ali v okolici Vstop 1. maja. Naslov pove inseratni oddelek Edinosti. 824

Slovinci! Ali še zdaj ne veste, da je edini Trst, via delle Poste 10. — Gorica, gosposka ul. 7.

Moderne spalne sobe ter vsakovrstno delo izdeluje M. Majcen, mizar, ulica Belvedere 28. ogel Torquato Tasso. 588

Cenj. odjemalcem in prijateljem uljud o naznanjam, da preselim svojo gostilno „PRI VIPAVCU“ iz ulice Industrija 5 v nov lokal v ulici Giuliani 32. Z odli sjoštovanjem Fran Štrancar. 701

Dobroznanih in izbornih pekarnah in sladčičarnah
JOSIP PAHOR
TRST, ulica Madonna 39, ul. Giuseppe Farini 12 (ogel ul. G. Vasari) in v ul. S. Maros
se dobiva velika izbira maslenega kruha (pince) izgotovljenega s finim, naravnim maslom. Raznovrstne presnice. Pecivo se sprejema ob vsaki uri. — Specialiteta: vino in likerji v steklenicah.

Zdravilno pivo dvojnega kvasa Vel zdravniki ga priporočajo.
Odlikovano na **S. STEFAN** Odlikovano na
: 7 razstavah. : 7 razstavah. :
Glavna zaloga v Trstu, via Valdirivo št. 32. — Telefon št. 2201.

Nova pekarna in sladčičarna v Trstu
A. JERIČ - Trst
ul. Commerciale 328 (Pendice di Scorcola)
Priporoča cenj. občinstvu svojo novo pekarno in sladčičarno. Dobi se večkrat na dan svež kruh in sladčice. Prepečeni in konfektura. — Likerji in raznovrstno vino v steklenicah.
- - Čevljarnica - -
Leonardo Renna
Trst, ul. delle Acque 4.
Velika izbira moških, ženskih in otroških čevljev.
Sprejemajo se naročila in popravila po zmeru in cenah

Agenti in zastopniki, zaupne osebe, ki obiskujejo privatne odjemalce, se itčejo za prodajo naših znamenitih in patentiranih zaves za okna; dobijo visoko provizijo in si lahko priborijo postranski zaslužek. Uzorci se pošljejo franco. — Zjedinjene tovarne rulet in za uzij J. & E. Glück, Kraljevac (Kynšperk) na Ogri, Češko. Dopisuje se v srbsko - hr-at-kem, italijanskem. — češkem, nemškem in madjarskem jeziku. — Kdor prevzame zastopstvo naše tvrdke, si lahko zasluži prilično veliki dobiček.
ANTON BARUCCA
MIZARSKI MOJSTER
Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2.
Specialist za popraviljanje rulet na oknih.
Na željo se menjajo pasovi in zmeti. Jamči za popolno delo in se ne boji konkurenca.

Aristide Gualco - Trst
via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.
Odlikovana tovarna (z zlato svetlinjo) cev in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna. ::
Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.

Na obroke!
Velika zaloga izdelanih oblok
Velika izbira letnih in zimskih oblok za gospode in dečke, sukenj, porvršnikov vseh kakovosti. — Specialiteta v veznji.
Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.
Adolf Kostoris - Trst
Ulica S. Giovanni šte. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“. Telefon št. 251, Rim. II.

Od danes naprej
radi požarja
vse blago, katero se nahaja v manufakt. trgovini
Karl Andrejčič
v Trstu, ulica Malcanton šte. 10
sa bode prodajalo
po zelo nizkih cenah.
Odprto od 9. do 1. in od 3. do 7. popoi.

Čevljarnica „Alla Sartorella“ - Trst
Velika izbira vsakovrstnih čevljev za moške, ženske in otroke. Blago izvirno in CENE ZMERNE.